BIBLIOTECA NACIONAL ARUBA

Dans

Departamento Arubiana

2007

Dansen is het ritmisch bewegen van het lichaam. Meestal gebeurt dansen op muziek. Dansen is een vorm van expressie en kan je alleen doen of met anderen. Er bestaan vele soorten dans, bijvoorbeeld: volksdansen, stijldansen, moderne dans.

We kennen heel wat dansen. Elke cultuur kent haar eigen specifieke dansen. Veel mensen houden van dansen, veel mensen kunnen dans waarderen en genieten van het (kijken naar) dansen.
Er zijn dansen die een lange geschiedenis hebben maar er ontstaan ook steeds nieuwe dansen. Dans blijft zich ontwikkelen.
Op Aruba kennen we traditionele dans, moderne en hedendaagse dans.

Als we verder kijken zien we meer verschillen, we kennen de **folkloristische dans**, de **salondans**, **ballet**, de **moderne dans**.
De folkloristische dansen zijn deels van Afrikaanse herkomst, of afgeleid van volksdansen van Europese of Amerikaanse oorsprong. De volksdansen worden gedanst in groepen. Ook kennen we Spaanse invloeden.

Enkele folkloristische dansen van **Afrikaanse** herkomst zijn de tumba, tambu, en de oogstdans Seú of Simandan. Een volksdans van **Europese** oorsprong is de lintendans (**Baile di Cinta**).

Geschiedenis van de dans op Aruba

De salondansen zoals wals, mazurka en polka hadden in de 19e eeuw meer een Europees tintje. In de 20e eeuw kwamen hier ook de Cubaanse rumba bij en de Dominicaanse merengue en andere dansen uit Latijns-Amerika. Ook de danza kwam in de 19e eeuw onze kant op.
De belangstelling voor ballet is na de 2e oorlog gegroeid.
De culturele centra gingen meer balletlessen aanbieden.

Dansmuziek

In de 19e eeuw ontwikkelden zich in de Nederlandse Antillen salondansen zoals de wals, de tumba, de danza, en de mazurka. De muziek die uit het buitenland kwam kreeg een eigen Antilliaans karakter.

Verschillende dansen

De **wals** wordt wel gedanst op bruiloftsfeesten, ricibimento, of verjaardagsfeesten van een tiener die 15 is geworden. Ook bij jubileafeesten. De walsmuziek is oorspronkelijk Europees maar heeft zich ontwikkeld tot typische Antilliaanse (of Arubaanse) dansmuziek.

De **Mazurka** werd meestal gedanst op galafeesten die de 'shons' organiseerden.

Dansa hoort bij een oogsfeest of een andere typische volksviering. Dansa is een dans van Latijns-Amerikaanse afkomst.

De **Danza** is een verzamelnaam voor verschillende dansvormen uit o.a. Puerto Rico, de Dominicaanse Republiek, Cuba, Midden-Amerika, Colombia, Venezuela en de Nederlandse Antillen.

Het ritme van de **Tumba** en **Tambu** is opzwepend. De tambu werd door de slaven gedanst. Zij gebruikten hun werkgereedschappen om muziek te maken. De man die de muziek voor de tambu speelt heet een 'tamburero'. De man die de chapi bespeelt heet een 'wicharero', de zanger(es) heet 'kantado di tambu' en een koor van vrouwen zingt het refrein. Bij de tambu-dans moet je met je gezichten naar elkaar dansen (cara cu cara) zonder al te dicht bij elkaar te komen. Als de man zijn partner onder het dansen aanraakt, dan geeft ze hem een duw.
De eerste klanken van de Tambu en de Tumba kwamen van de Afrikaanse trom.

Tumba is hele vrolijke muziek en wordt er via de teksten kritiek op bepaalde gebeurtenissen in de maatschappij gegeven op een humoristische manier. Er hoort ook een hele performance bij met dansers en mensen die verkleed zijn aan de hand

van het onderwerp waar de tumba-zanger(es) over zingt. Tumba ontleent zijn invloeden aan jazz, merengue en Afrikaanse muziek.

Sommige dansen zijn verbonden aan een speciale gelegenheid. Zo is er een dans voor de viering van Dera Gai. **Dande** zie en hoor je alleen rond de jaarwisseling. De dande is een soort serenade die door een groep zangers en muzikanten, huis aan huis wordt gebracht.

Dansscholen op Aruba:

Op Aruba kan je allerlei dansen leren via de verschillende dansscholen

- Skol di baile Diana Antonette (Diana Antonette/Alydia Wever)
- Step by Step dance studio (1992) (Sonja Geevers)
- Simandansa (Astrid Salazar/Ina Profet)
- Club di movimiento (1998)
- Pachanga (Oslin Boekhoudt+Janice Kock)
- Er zijn nog meer dansscholen en die kun je vinden op het Internet

Carnaval

Zowel de Calypso als de steelbandmuziek neemt er een belangrijke plaats in.

Tumba is de carnavalsmuziek van Curaçao, Aruba en Bonaire. Op Aruba wordt er ook veel 'Road march' gedraaid met carnaval, een soort Soca.

Baile di cinta

De lintendans wordt op Curaçao bij folkloristische manifestaties gedanst (collectie Centraal Historisch Archief).

DE LINTENDANS (BAILE DI CINTA)

Deze dans is waarschijnlijk door de Europeanen naar het Amerikaanse continent gebracht. Toen de Spaanse veroveraars in Midden-Amerika terechtkwamen, kende de inheemse Indiaanse bevolking al een soortgelijke dans. Ook de indianen van Venezuela kennen een dergelijke dans. De lintendans of 'baile di cinta' zien we voornamelijk bij folkloristische evenementen. Op de maat van bijvoorbeeld Mazurka en Wals worden in deze groepsdans linten om een paal gevlochten.

BIJZONDER MOTIEF

Het bijzondere motief van deze oude rondedans wordt gevormd door de lange linten in mooie opvallende kleuren waarvan één uiteinde aan de top van een paal vastzit en het andere eind door de dansers wordt vastgehouden. Tijdens het draaien van de kring worden de linten door elkaar gevlochten.

TERUG

Wanneer de linten de paal over een bepaalde lengte vanaf de top als een mooi weefsel in mooie kleuren bedekt hebben en de lengte te kort wordt om te dansen, dan wordt de dans in omgekeerde volgorde uitgevoerd. Het weefsel wordt dan weer ontbonden.

Bij terugkeer aan het beginpunt is de dans afgelopen, soms wordt het nog een keer herhaald.

Hier wordt de 'Baile di cinta' met een kleine groep gedanst.

Literatuur

Boeken

Cultureel mozaïk van de Nederlandse Antillen: varianten en constanten / o.r.v. Rene A. Römer.

Encyclopedie van de Nederlandse Antillen / onder red. van J.Ph. de Palm

Muziek en musici van de Nederlandse Antillen / Edgar Palm

Tijdschriften

Chabalito # 6, Aña VII

Foto

Uit: Veranderd Curacao / onder red. van : Henny E. Coomans

Uit: Diario 27-03-02 p. 38

Uit: Aruba Esso news, mei 1969